

İÇ MEKANDA BİTKİSEL TASARIM İLKELERİ

Tasarımda bitki, diğer bitkilerle oluşturduğu kompozisyon açısından değerlendirilmeli, mekan ve mekan içinde yer alan oturma elemanları, eřme, havuz, aydınlatma elemanları, heykel gibi plastik elemanlarla birlikte ele alınmalıdır.

TASARIMI BELİRLEYEN-ETKİLEYEN ETMENLER

- ✓ Mekanın özellikleri
 - ✓ Kullanıcı özellikleri
 - ✓ Bitkinin istekleri
 - ✓ İş verenin istekleri ve öncelikleri
 - ✓ Tasarımcının stili
- olarak sıralanabilir.

MEKANIN ETKİSİ

Kullanıcı ve bitki için uygun bir iç mekanda bitkilendirme, mekanın özelliklerine bağlıdır.

Öncelikle mekana ilişkin özellikler analiz edilmelidir.

- Mekanın işlevi (konut, dinlenme, rekreasyon vb.)
- Kullanım süresi ve yoğunluğu
- Mekanın fiziksel özelliği (dar, geniş, büyük vb.)
- Ekolojik koşullar(güneşlenme, ısıtma vb.) dikkate alınmalıdır.

KULLANICI ETKİSİ

Mekan tasarımında insanın boyutu, hareketli ve sabit halde iken vücut ölçüleri, mekan ve mekanda yer alan donatı, duvar, basamak vb. yapısal elemanların ölçüleri belirleyicidir. Amaç, insanın konforunu ve isteklerini karşılamaktır.

İnsan gereksinimleri; fizyolojik, psikolojik ve sosyolojik gereksinimler olarak sınıflandırılabilir.

Kullanıcıya ilişkin;

- Kullanıcı tipi
- Kullanıcı yoğunluğu
- Kullanıcı zevki
- Kullanıcı yaşam biçimi
- Kullanıcının mekandan beklentileri
- Ekonomik koşullar değerlendirilmelidir.

Tasarımcı için; insan davranışları, oturma, yürüme eğilimleri; bitki yerlerini, bulunuş sıklığını belirler.

BİTKİ ETKİSİ

İç mekanda bitkisel tasarımda bitkilerin tek tek renk, ölçü, biçim ve doku özelliklerinin bilinmesi gerektiği gibi bitkilerin birbirleriyle ve mekanda yer alan duvar, basamak vb. cansız malzeme ile ilişkisi de dikkate alınmalıdır.

Tasarım sürecinde mekan, kullanıcı ve bitkiye ilişkin özelliklerin birbirleri ile ilişkileri iyi kurulmalıdır.

Bitkiye ilişkin;

- Bitkinin canlı bir organizma olması dikkate alınmalı,
- Her bitkinin ekolojik isteklerinin (nem, ışık, su) farklılığı göz önüne alınmalı,
- Aynı veya benzer ekolojik isteği olan bitkiler birlikte kullanılmalıdır.

TASARIMCININ ETKİSİ

Tasarımın genel yapısını belirleyen bir diğer etmen de tasarımcının stilidir. Mekanda tasarımcı tarafından verilmek istenen etkiye bağlı olarak, tür ve malzeme seçimi yapılır.

Örneğin Akdeniz esintisini yaşatacak bir atmosfer yaratmak için palmiye, zakkum gibi bitkilere ve mavi rengin ağırlıklı olarak kullanıldığı seramik döşemeler, terra kota kap ve saksılar, su yüzeylerine yer verilebilir.

Sıcak iklimlere ait coğrafyalardan esintiler yaratmak amacı ile sukulent bitkilere, ve turuncu, kırmızı ve sarı renkli mobilyalar, kum, çakıl gibi malzemeler kullanılabilir.

İŞVERENİN ETKİSİ

Tasarım süreci içinde işverenin beklentileri, ekonomik koşulları tasarımın amacını ve tipini belirleyen bir diğer etmendir.

Tasarımın başlangıç aşamasında, projenin niteliği, özelliği işveren ve tasarımcı arasında geçen diyaloglara bağlı olarak gelişir, işverenden gelen teklif ve istekler doğrultusunda değişebilir.

Bitkisel tasarımda;

- Tasarımcının zevki
- Doğru yerde doğru bitki seçimi kombinasyonu (sıcaklık, nem, ışık gibi koşullara göre uygun bitki)
- Ekonomik koşullara uygunluk
- Mekanın işlevine göre bitki seçimi (oturma, dinlenme, bekleme vb..)
- Amaca uygun bitki seçimi (odak noktası gibi..)
- Uygun kap-saksı kullanımı (renk,büyükölük,malzeme)
- Bitkinin yetiştirme koşullarının, fiziksel özelliklerinin iyi tanınması önemlidir.

KAYNAKLAR

- Brookes, J. 1996. House Plants, 101 Essential Tips. Dorling Kindersley, London.
- Çelem, H. ve Arslan, M. 1995. İç Mekan Bitkileri. Tagey Yayıncılık, Ankara.
- Donaldson, S. and Mchoy, P. 2009. Saksı Bitkileri El Kitabı. Çeviren: Fügen Yavuz. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.
- Hessayon, D.G. 1998. The House Plant Expert. Expert Books, Transworld Publishers Ltd. London.
- Lancaster, R and Biggs M. 1998. What Houseplant Where. Dorling Kinderley Limited, London.
- Oral, N. 1987. İç Mekan Süs Bitkileri, Özellikleri, Üretimi ve Bakımı. Tarımsal Araştırmaları Destekleme ve Geliştirme Vakfı Yayın No: 14, Yalova.
- Yazgan M. E., Uslu, A. ve Özyavuz, M. 2013. İç Mekân Bitkileri ve Tasarımı, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayın No: 1609, Ankara.
- Yazgan, M. E., Uslu, A., Tanrıvermiş, E., 2003. İç Mekanda Bitkisel Tasarım. Saksılı Süs Bitkileri Üreticiliği Derneği Yayınları, Ankara.